

Täysistunto

Tiistai 5.5.2026 klo 14.00—21.39

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 79/2026 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Ministeri Marttinen, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.41 **Työministeri Matias Marttinen** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia paljon, arvoisa rouva puhemies! Hyvät kansanedustajat! Hallitus puuttuu tällä esityksellä kansainvälisten opiskelijoiden toimeentulovaikeuksiin. Tänäpäin tässä lähetekeskustelussa olevan esityksen mukaan tutkija- ja opiskelijalakia muutettaisiin siten, että opiskelijalle myönnetty oleskelulupa otettaisiin peruuttamisharkintaan tai uutta oleskelulupaa ei myönnettäisi, jos tulisi ilmi, että opiskelija on turvautunut toimeentulotukeen. Muutos koskisi korkeakouluopiskelijoita ja toisen asteen opiskelijoita EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta.

Suurin osa kansainvälisistä opiskelijoista pärjää Suomessa hyvin ja tulee myös taloudellisesti toimeen, kuten heidän oleskelulupansa myös edellyttää. Samalla on kuitenkin pyrittävä ennaltaehkäisemään opiskelijoiden joutuminen haavoittuvaan asemaan ja varmistamaan, että oleskeluluvan ehdot täyttyvät.

Maahanmuuttovirasto tekee jo nykyään toimeentulotukeen liittyvää jälkivalvontaa hakemalla toimeentulotukea koskevat tiedot Kelan järjestelmästä. Mikäli merkkejä toimeentulotuen hakemisesta löytyy, syntyy heräte, jonka myötä tarkemmin selvitetään tilannetta. Opiskelijoiden osalta automaattista valvontaa on suoritettu vuoden 23 viimeisestä vuosineljänneksestä lukien.

Esityksen mukaan jatkossa ulkomaalaisen opiskelijan oleskelulupa voitaisiin nykyistä suoraviivaisemmin perua, jos opiskelija turvautuu toimeentulotukeen Suomessa. Arvio luvan perumisesta tehtäisiin jatkossakin yksilöllisellä kokonaisharkinnalla. Maahanmuuttoviraston suorittamaa jälkivalvontaa tehtäisiin kuitenkin lakimuutosten myötä jatkossa nykyistä tehokkaammin eli useammin ja kattavammin.

Rouva puhemies! Vaikka toimeentulotukeen turvautumista seurataan tehokkaasti ja lupa-asia otettaisiin peruuttamistutkintaan, otettaisiin harkinnassa huomioon kokonaisharkinta ja muun muassa mahdollisesti lapsen etu. On tärkeää antaa opiskelijoille viesti siitä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2026 vp

että heidän tulee tulla Suomessa toimeen omilla varoillaan ja että toimeentulotukeen turvautumista seurataan tehokkaasti. Tämä on opiskelijoiden oman edun mukaista. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille esittelystä. — Sitten siirrymme puhujalistaan. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

18.44 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tärkein tehtävämme on varmistaa suomalaisten ja Suomen turvallisuus. Turvallisuudessa ei ole kyse vain rajavalvonnasta, poliisien määrästä tai arjen toimivuudesta. Se koskee myös periaatteellisesti tärkeää kysymystä siitä, millaisin edellytyksin Suomeen tullaan opiskelemaan ja tekemään työtä sekä mitä me odotamme tänne tulijoilta.

Haluan sanoa tämän selvästi: Suomeen on voitava tulla jatkossakin opiskelemaan, tekemään työtä ja rakentamaan tulevaisuutta. Kansainväliset opiskelijat ja osaajat ovat Suomelle voimavara. Mutta yhtä selvästi on todettava, että Suomeen ei pidä tulla viimesijaisen sosiaaliturvan perässä. Jokaisella tulijalla on oltava vastuu siitä, että oleskelullaan tukee ja osallistuu suomalaiseen arkeen ja yhteiskuntajärjestykseen.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys vahvistaa sisäistä turvallisuutta ennen kaikkea selkeyden ja ennakoitavuuden kautta. Kun opiskeluperusteisen oleskeluluvan ehtona on oma toimeentulo, järjestelmän täytyy myös toimia sen mukaisesti. Jos viimesijaiseen toimeentulotukeen turvaudutaan, on perusteltua, että asia otetaan oleskeluluvan osalta harkintaan. Kyse ei ole rangaistuksesta eikä koventamisesta sinänsä. Kyse on järjestelmän uskottavuudesta. Epäselvät säännöt ja poikkeusten normalisoituminen eivät lisää turvallisuutta, eivät opiskelijoiden eivätkä yhteiskunnan näkökulmasta.

Tämä esitys ei ole automaattinen eikä kylmä. Lakiin on nimenomaisesti kirjattu myös lapsen edun huomioiminen, kokonaisuusharkinta ja suhteellisuusperiaate. Viimesijainen tuki säilyy hätätilanteissa, mutta sen ei tule olla ensisijainen lähtökohta. Suomeen tullessa on kyettävä kantamaan vastuuta. Tämä on oikeusvaltiolle välttämätöntä ja oikein.

Arvoisa puhemies! Sisäinen turvallisuus on myös ennakoitavaa maahanmuuttopolitiikkaa, jossa väärinkäytöksille ei synny harmaita alueita ja jossa viranomaisilla on mahdollisuus puuttua ongelmiin ajoissa, hallitusti ja lain mukaisesti. Kun opiskeluperusteinen oleskelu perustuu opiskeluun ja omaan toimeentuloon, järjestelmä kannustaa myös siihen, mihin sen pitääkin: opintojen etenemiseen, työn tekemiseen ja Suomeen kiintymiseen työn kautta sen sijaan, että ajaisimme tänne tulijat riippuvuuteen viimesijaisesta sosiaaliturvasta. Siksi tämä esitys lähettää selkeän mutta asiallisen viestin siitä, että Suomi on avoin ja johdonmukainen. Suomi toivottaa tervetulleiksi opiskelijat ja työntekijät mutta odottaa samalla vastuuta omasta toimeentulosta. Näin vahvistetaan luottamusta, oikeudenmukaisuutta ja sisäistä turvallisuutta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

18.48 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Meillä on aika mielenkiintoisista maista opiskelijoita tänne tulossa, kun katsotaan: vuonna 2024 Bangladesh, 1 700; Nepal, 1 650; Intia, 1 437; Sri Lanka, 1 176; Kiina, 1 100; Pakistan, 1 000 ja Vietnam, 800. Tässä näkee sen opiskelijamäärän, mitä Suomeen tulee, ja Kaukoidästä tulee aika paljon.

Siinä mielessä tässä ollaan varmaan sellaisten opiskelijoiden äärellä, joitten varallisuuskysymykset ovat totta kai tärkeitä, kun katsotaan. Nyt meillä on täällä lakiesityksessään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2026 vp

esille tullut määrittely, että opiskelijalla pitäisi olla käytössään vähintään 800 euroa kuukaudessa ja vuodessa 9 600 euroa. Eli tällä rahalla opiskelijan pitäisi pärjätä täällä Suomessa. No, nyt sitten kun Migri on tehnyt näitä selvityksiä, niin Migrin jälkivalvonnassa syyskuusta 2023 viime vuoden loppuun käsiteltiin 37 000 oleskelulupaa, joista vain 333:ssa on haettu toimeentulotukea. Tämä ongelma ei ole niin laaja kuin tästä lakiesityksestä ehkä tulee mieleen, kun katsoo tätä. Sitä ongelmaa on, muun muassa meillä Tampereella nähdään opiskelijoita ja heidän perheenjäseniään ruokajonossa ja niin pois päin. Kyllä se ongelma on olemassa, mutta se, ettei leimata kokonaisuutta, kannattaa tässä miettiä, kun tätä katsotaan. Se, että on turvattu toimeentulo, kun tulee tänne, on hyvä asia.

Sinänsä hyvää on tässä lakiesityksessä myös se, että on jonkin verran lievennetty tätä ehdottomuutta tästä, että tässä on myöskin tuotu yksilöperusteista harkintaa tämän tilanteen osalta. Nämä ovat sinänsä myönteisiä näkökohtia.

Totta kai meille olisi tosi tärkeää, että opiskelijoista, jotka täällä ovat, korkeakouluopiskelijoista, yli puolet jää tänne Suomeen töihin. Sekin on tässä tärkeä huomata, että he ovat myöskin meille iso voimavara, kun Suomessa koulutetaan huippuammattilaisia. Olisi hyvä, että heistä iso osa jäisi myös Suomeen. Tämä on tärkeä osa, mutta tämä toimeentulon varmistaminen etukäteen jonkin verran estää tätä. Ja muistetaan nämä mittaluokat. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää.

18.51 Pia Sillanpää ps: Arvoisa puhemies! Ulkomaalaisilla opiskelijoilla täytyy olla varmistettu toimeentulo, miten elättää itsensä opintojen aikana, kun tulee Suomeen. Nykytilanne on kuitenkin ollut hyvin epäselvä. Vaikka me jo nyt vaadimme, että opiskelijalla täytyy olla riittävästi rahaa elääkseen Suomessa opintojen aikana, me olemme olleet tilanteessa, ettei oikein tiedetä, mitä tapahtuu, jos rahaa omaan elämiseen ei löydykään. Olennaista olisi kuitenkin se, ettei ulkomaalaisten opiskelijoiden elättäminen kuulu suomalaisten veronmaksajien kustannettavaksi sosiaalietuuksien muodossa.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys selkeyttää nykytilannetta. Jatkossa jos ulkomaalainen opiskelija hakee toimeentulotukea elämiseen, hänen oleskelulupaansa voidaan tarkastella uudelleen, ja jos toimeentulotukea on saatu, uutta oleskelulupaa ei lähtökohtaisesti myönnetä.

Meidän täytyy muistaa se, mitä varten toimeentulotuki on. Se on tarkoitettu viimesijaiseksi turvaksi, kun ihmisellä ei ole muita toimeentulon lähteitä. On kuitenkin hyvä vetää raja siihen, kenelle toimeentulotuki on. Ensisijaisesti se on suomalaisille toimeentulon turvaksi, eikä sen tarkoitus ole mahdollistaa opiskeluperäistä maahanmuuttoa Suomeen, kun henkilöllä ei olekaan varaa elättää itseään opintojen aikana.

Arvoisa puhemies! En myöskään malta olla nostamatta esiin sitä, miten olemme päätyneet tähän nykytilanteeseen. Ulkomaalaisten opiskelijoiden määrä Suomessa on kasvanut hyvin nopeasti viime vuosina. Samalla on tullut ilmi tapauksia, joissa opiskelijoilla ei ole ollut riittävästi toimeentuloa. Aiempien hallitusten aikana tämä tilanne paheni, kun opiskelijaperusteista maahanmuuttoa helpotettiin. Siitä seurasi se, että Suomeen tuli jatkuvasti enemmän ja enemmän opiskelijoita myös EU:n ulkopuolelta ilman, että pystyimme valvomaan, onko tulijoilla sitä riittävästi toimeentuloa opiskella täällä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2026 vp

Nyt tällä esityksellä korjataan tätä epäkohtaa. Suomi on toiminut jo liian pitkään liian monen maan sosiaalitoimistona, eikä tilanne voi jatkua enää näin. Suomessa opiskelu edellyttää omaa taloudellista vastuuta, jos tulet tänne ulkomailta.

Arvoisa puhemies! Hallitus on tämän kauden aikana kiristänyt ennätysmäärän maahanmuuttoon liittyviä lakeja, ja lisää on vielä tulossa. Myöhemmin tulee esimerkiksi esityksiä, joilla tiukennetaan muun muassa kielitaitovaatimuksia ja perheenyhdistämistä.

Me perussuomalaiset olemme jo pitkään varoittaneet siitä, että jos opiskeluperusteinen maahanmuutto kasvaa liian nopeasti, se tuo mukanaan kasan ongelmia. Uutisista olemme lukeneet, kuinka esimerkiksi osa leipäjonojen jonottajista on näitä ulkomaalaisia opiskelijoita, jotka vievät jonopaikkoja suomalaisilta perheiltä.

Arvoisa puhemies! Suomi voi olla edelleenkin houkutteleva maa ulkomaalaisille opiskelijoille. Meillä on laadukas korkeakoulutus, ja on hienoa, että se herättää kiinnostusta maailmanlaajuisesti. Sääntöjen täytyy kuitenkin olla selvät, eli jos tulet tänne ulkomailta opiskelemaan, se tapahtuu omalla kustannuksella eikä suomalaisten veronmaksajien maksamilla sosiaalietuuksilla. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

18.55 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies, arvon ministeri! Käsittelemme hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta. Kiitos ministeri Marttiselle asian esittelystä. Esityksen keskeinen muutos on, että jos opiskelija Suomessa oleskelunsa aikana turvautuu toimeentulotukeen, otetaan oleskelulupa nykyistä selkeämmin peruuttamisharkintaan tai uutta oleskelulupaa ei myönnetä.

Tavoitteena on varmistaa, että Suomeen tulevilla opiskelijoilla on riittävä toimeentulo ilman, että suomalaisen yhteiskunnan pitää erikseen tulijoita elättää. Jos Suomeen haluaa tulla opiskelemaan, on pystyttävä itse elättämään itsensä, ei sen kummempaa. Tosiasia on se, että kansainvälisten opiskelijoiden ja heidän perheidensä kasvanut määrä aiheuttaa julkiselle taloudelle haasteen, jonka ei perussuomalaisesta näkökulmasta pitäisi olla haaste ensinkään. Ongelman taustalla ovat viime hallituksen opiskelijamaahanmuuttopolitiikan merkittävät löysennykset, joiden seurauksena Suomeen on tullut paljon porukkaa varsinkin kolmansista maista.

Arvoisa puhemies! En ymmärrä, miksi Suomessa on alun perinkään keksitty, että meidän koulujen täyttäminen kolmansista maista tulevilla henkilöillä olisi jotenkin mainio idea. Kuka siitä hyötyy? Luojan kiitos nyt on tehty uudistuksia, jotka ovat tiputtaneet hakijamääriä merkittävästi. Tämä esitys on hyvää jatkoa sille, että perimme nyt lukukausimaksuja kaukomailta tulleilta opiskelijoilta.

Arvoisa puhemies! Esitys vahvistaa järjestelmän uskottavuutta ja ehkäisee väärinkäytöksiä, sillä toimeentuloedellytystä seurataan jälkikäteen, ei vain silloin, kun oleskelulupaa haetaan. Tämä uudistus ei kuitenkaan vielä ratkaise koko ongelmaa, mutta onneksi myöhemmin tänä vuonna saadaan vielä toinen lakipaketti, jolla puututaan näihin ongelmiin. Toimeentulo- ja kielitaitoedellytystä tullaan selkeyttämään ja perheenyhdistämistä rajoittamaan. Suunta on täysin oikea. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen poissa, edustaja Seppänen poissa. — Edustaja Honkasalo.

18.57 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Kun tätä hallituksen esityksen lausuntopalautetta kävin läpi, niin kyllähän se on aika karua luettavaa, varsinkin mitä korkeakoulut ja yliopistot tästä lausuvat. Hallitus on tuonut erittäin paljon lakiesityksiä, jotka nimenomaan kohdistuvat kv-opiskelijoiden asemaan monesta eri suunnasta, ja kokonaisarviointia ei ole tehty, niin kuin ei ole tehty myöskään ulkomaalaislainsäädännön lukuisista eri muutoksista. Niitä lakiesityksiä on tullut yhteensä 16 ja sen lisäksi vielä tämä EU-pakti. Kyllä tämä tekee meidän ulkomaalaislainsäädännöstä tilkkutakin, jota on erittäin vaikea myös tulkita tällä hetkellä.

Tavallaan lähtökohtahan on se, että kun kv-opiskelija Suomeen tulee, niin se oma toimeentulo pitää pystyä todistamaan. Niin kuin edustaja Lyly täällä sanoi, tosiaan tämän jälkiarvioinnin mukaan 40 000:sta kv-opiskelijan oleskeluluvasta vain 333 tapausta oli sellaisia, joissa oli turvauduttu toimeentulotukeen, ja tämä on siis 0,8 prosenttia tästä 40 000:sta. Eli nyt puhutaan lakimuutoksesta, jolla puututaan tähän 0,8 prosenttiin, ja sitten tulisi onneksi tämä kohtuullisuusarviointi siihen ja lapsen edun arviointi.

Nyt ongelma on se, että meiltä puuttuu kokonaan tietoa siitä, miksi nämä ihmiset ovat turvautuneet toimeentulotukeen, mitä ovat ne tilanteet siellä taustalla. Nimenomaan täällä hyvinvointialueiden lausunnoissa, korkeakoulujen lausunnoissa, yliopistojen lausunnoissa mutta myös ihmisoikeusjärjestöjen lausunnoissa puututaan siihen, että ketä tahansa meistä voi kohdata kriisi ja voi tulla yllättäviä kustannuksia. Ajatellaanko me todella silloin niin, että ihmiset eivät olisi oikeutettuja siihen toimeentulotukeen, ja mitä siitä seuraisi, jos he eivät sitä apua ja turvaa saisi? Jossain korkeakoulun lausunnossa sanottiinkin, että tämä on signaalilainsäädäntöä: tämä ei puutu sinänsä konkreettisiin ongelmiin, vaan tämän tarkoitus on jälleen kerran lähettää maailmalle viesti siitä, että me emme halua teitä tänne.

Nyt olen onnellinen siitä, että täällä salissa istuu vihdoinkin RKP:n edustaja, kun käsitellään taas kerran näitä maahanmuuttolainsäädännön kiristyksiä tai kiristyksiä, jotka koskevat nimenomaan ulkomaalaistaustaisia. Jos Suomen tulevaisuus edellyttää sitä, että meidän pitää saada kansainvälisiä osaajia ja meidän pitää tehdä kaikkemme, jotta me saadaan myös kansainväliset opiskelijat jäämään tänne ja tekemään töitä ja rakentamaan Suomea, niin miten se onnistuu tällaisella politiikalla, [Puhemies koputtaa] jossa montaa eri kautta kiristetään heidän elämäänsä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wickström.

19.01 **Henrik Wickström r:** Arvoisa rouva puhemies, värderade fru talman! Keskityn tässä nyt tähän esitykseen enkä koko tähän maahanmuuttopoliittiseen keskusteluun, mitä tässä edeltävä puhuja nosti esiin. Olisin itsekin ehkä halunnut nostaa tästä esityksestä esiin tämän kokoluokan ja mittaluokan, ja edustaja Lyly tämän teki jo aiemmassa puheenvuorossa. Itse ja me RKP:ssä myöskin halutaan tuoda se asia esiin, että tässä puhutaan kuitenkin aika pienestä ja kohdennetusta ilmiöstä, mitä tulee vaikkapa Maahanmuuttoviraston tämänhetkisiin tietoihin. Tässä on monta kertaa nostettu esiin se luku 333 tapausta, mikä tulee esiin tässä hallituksen esityksessä.

Sitten tätä voi myöskin katsoa monesta eri näkökulmasta, koska uskon, että jokainen tässä salissa ymmärtää sen, että kun opiskelija tulee tähän maahan opiskelemaan, niin lähtö-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2026 vp

kohtana on se, että pitää pärjätä taloudellisesti. Toki meillä löytyy tämä toimeentulotuki tukimuotona, mitä myöskin kv-opiskelijat ovat voineet hakea, mutta samaan aikaan näen myöskin sen, että jos opiskelija, eli tässä tapauksessa kansainvälinen opiskelija, menee hakemaan toimeentulotukea, niin on ihan hyvä, että viranomaiset puuttuvat ja arvioivat myöskin tämän kyseisen henkilön tilanteen, jotta myöskin voidaan selvittää, ovatko tällä kyseisellä kv-opiskelijalla kaikki myöskin muutoin hyvin.

Sinänsä pidän myöskin hyvänä, mitä tulee tähän itse esitykseen, että tässä löytyy myöskin sellaista kokonaisvaltaista harkintaa, että tämä ei kuitenkaan ole niin ehdoton, mikä myöskin on tullut tässä keskustelussa esiin. Mutta ennen kaikkea haluan ehkä alleviivata myöskin sen mittaluokan ja kokoluokan, mikä tässä kokonaisuudessa on kyseessä, että siitä ei synny myöskään tämän keskustelun perusteella väärää näkökulmaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

19.02 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Ei tässä kyllä olla luomassa samoista lainsäädäntöä, joka auttaisi näitä haavoittuvassa asemassa olevia kv-opiskelijoita. Eihän sen takia tätä synnäysjärjestelmää tässä olla luomassa, vaan nimenomaan, jotta tämä toimeentulotukeen turvautuminen sitten veisi pois sen mahdollisuuden oleskelulupa.

Nyt, ministeri Marttinen, kysyisin teiltä: Meidän eduskuntaryhmä järjesti tänään erittäin laajan kuulemistilaisuuden tästä työperäisestä hyväksikäytöstä, ja siinä myös kuultiin siten kv-opiskelijoiden asemasta. Nyt tosiasia on se, että meillä toimii erittäin epärehellisiä agenttifirmoja, jotka lupailevat kaikenlaista, ja se on suoranaista riistoa, täysin epäeettistä toimintaa. Näihin agenttifirmoihin ja siihen toimintaan pitäisi päästä puuttumaan. Korkeakoulut saattavat myös tehdä sopimuksia tällaisten firmojen kanssa. Minkälaisia keinoja nyt ollaan kehittämässä, ja mitä hallitus aikoo tehdä, jotta näiden epärehellisesti toimivien agenttifirmojen toimintaan päästään puuttumaan? He saattavat luvata vaikka mitä siitä, minkälainen tulevaisuus Suomessa odottaa. Onhan se yksilöiden kannalta erittäin traagista, varsinkin sitten, jos muuttaa Suomeen perheen kanssa ja sitten se todellisuus on jotain aivan muuta. On myös niin, että kun eletään taloudellisessa taantumassa, niin nämä kv-opiskelijat joutuvat ikävään asemaan, koska me tiedetään, että työtä on vaikea saada sen valmistumisen jälkeen, ja sitten he joutuvat mahdollisesti hyväksikäytön kohteeksi. Tämä on todella viheliäinen ja moniulotteinen ongelma. Mitä hallitus aikoo tehdä puuttuakseen näiden agenttitoimijoiden epärehelliseen toimintaan?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää.

19.05 **Pia Sillanpää ps:** Arvoisa puhemies! Tässä edellinen puhuja mainitsi, että kansainväliset opiskelijat ovat haavoittuvaisessa asemassa. Jäin tätä miettimään, että eikö lähtökohtaisesti kuitenkin pitäisi olla niin, että jos pyrkii toiseen maahan opiskelemaan, on riittävät kyvyt siihen ja taloudellinen pohja on sellainen, että pystyy lähtemään toiseen maahan opiskelemaan. Eihän se ajatus voi olla sellainen, että lähden toiseen maahan opiskelemaan ja oletan, että siellä elätetään minua sosiaaliuilla ynnä muuta. Olisinkin kysynyt tästä ministeri Marttiselta, että miten te tätä ajattelette.

Ehkä jopa olen vähän huolissani tästä meidän keskustelukulttuuristakin nykyaikana. Eihän se voi olla niin, että kaikki ihmiset ovat aina haavoittuvaisessa asemassa ja sillä perusteella meidän veronmaksajien rahaa käytetään näihin sosiaalietuuksiin enemmän kuin mitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2026 vp

meidän julkisen talouden tila antaa myöden tällä hetkellä missään määrin. Ehkä tätä on tehty kaiken kaikkiaan jo aivan liian monta vuotta, ja nyt ovat valtiolta rahat loppu. Tähän jos ministeriltä myös saisi näkemyksen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

19.06 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tästä mittaluokasta vielä jonkin verran haluaisin kysyä, kun nyt tämä 800 euroa on tämä arvioitu rahamäärä, mitä täällä pitäisi olla opiskelijalla, kun tulee tänne. Se on siellä lähteivissä maissa aika iso rahamäärä suhteessa Suomen hintatasoon, ja taas Suomessa se on tosi pieni rahamäärä. Kuinka sillä käytännössä sitten asunnon ja ruuan pystyy hankkimaan, niin se on kyllä todella taitava temppu, jos sen pystyy sillä rahalla tekemään.

Arvoisa rouva puhemies! Se, mikä tässä jäi auki tuossa äskeisessä puheenvuorossa, on vielä se määrä. Nyt kun meillä kuitenkin näistä kansainvälisistä opiskelijoista iso osa jää Suomeen ja he opiskelevat täällä Suomessa ja saavat suomalaisen tutkinnon, niin kuinka moni näistä opiskelijoista työ- ja elinkeinoministeriön tilastojen mukaan jää Suomeen? Korkeakouluilla on omia lukuja niistä olemassa. Ammattikorkeakouluilla on korkeampia kuin yliopistoilla, mutta ne ovat isoja lukuja. Sinänsä kannattaa muistaa, että kun he opiskelevat täällä, he myöskin jäävät tänne mielellään. Jos he vielä kotoutuvat hyvin ja perheenjäsenten kanssa, niin se on myöskin suomalaiselle yhteiskunnalle ihan hyvä asia. Ettei aina mennä negaation kautta näissä asioissa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

19.08 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Joskus sitä toivoisi, ja aika usein toivoisi, että perussuomalaiset tavallaan perehtyisivät siihen todellisuuteen, mistä he puhuvat. Itse vierailin esimerkiksi Tutkas-verkoston puheenjohtajana tuolla Itä-Suomen yliopistossa ja LUTissa. Siellähän on paljon kansainvälisiä opiskelijoita, ja he puhuivat paljon siitä, että kun opiskelijat valmistuvat, niin se vaatii myös yhteiskunnalta paljon työtä, että siihen kielitaitoon panostetaan jo opintojen ohessa ja sitten siihen integroitumiseen. Meillä on myös tutkimusta olemassa, että ei sen työpaikan löytäminen ole helppoa Suomessa, kun on ulkomaalaistaustainen nimi. On ongelma, että jopa 50 prosenttia niistä kansainvälisistä opiskelijoista, jotka ovat opiskelleet Suomessa, lähtee Suomesta pois, eli Suomi investoi koulutuksen kautta heihin mutta sitten he päättävät jättää Suomen. Tämä ei ole Suomen kasvun ja tulevaisuuden näkökulmasta millään lailla hyvää politiikkaa, vaan nimenomaan kannattaisi investoida ja satsata näihin kansainvälisiin opiskelijoihin ja siihen, että he jäisivät tänne. Tutkimukset ja selvitykset osoittavat myös, että kun on panostettu siihen, että nämä opiskelijat saavat harjoittelupaikkoja esimerkiksi yrityksistä, niin silloin sitä suuremmalla todennäköisyydellä he myös löytävät töitä ja pystyvät jäämään Suomeen.

Meitä kaikkia voivat tietenkin kohdata erilaiset haastavat elämäntilanteet, ja valmistuneet kansainväliset opiskelijat ovat tässä suhteessa erilaisessa asemassa kuin esimerkiksi valtaväestöön kuuluvat opiskelijat.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Haluaako ministeri kommentoida käytyä keskustelua? — Olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2026 vp

19.10 Työministeri Matias Marttinen: Kiitoksia paljon, arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia edustajille hyvästä ja tasapainoisesta keskustelusta. On mukavampaa myös vastata, kun esille tulee hyviä huomioita ja sellaisia asioita, mitä taas ei tulla joka päivä aina tarkalleen ottaen pohtineeksi.

Ensinnäkin nyt tästä kokoluokasta, minkä edustaja Lyly ja myös monet muut ottivat esille. On tosiaan näin, että meillä nimenomaan kansainvälisten opiskelijoiden määrä Suomessa on noussut aika voimakkaastikin, ja on tosiaan näin, niin kuin totesin myös avauspuheenvuorossani, että paitsi että valtaosalla opiskelijoista opinnot etenevät jopa nopeammin kuin taas vastaavasti suomalaisten opiskelijoiden myös kaikilta muilta osin he pärjäävät Suomessa hyvin ja pystyvät myös elättämään itsensä, mikä on kuitenkin se tärkeä lähtökohta. Tässä, edustaja Honkasalo, toitte esille puheenvuorossanne myös sen, että lähtökohtana pitää olla se, että se oma toimeentulo pitää turvata. Uskon, että me olemme itse asiassa tässä salissa kaikki samaa mieltä kuitenkin siitä, että lähtökohtaisesti Suomeen tulevan kansainvälisen opiskelijan tulee pystyä kattamaan oma elämisensä taas vastaavasti omilla varoillaan ja myös osoittamaan tämä siinä vaiheessa, kun oleskelulupaa sitten hakee. Tämä on totta kai se kaiken lähtökohta tässä.

On totta, että tässä ei puhuta ainakaan vielä kovin laajasta ilmiöstä, mutta taas vastaavasti samaan aikaan, kun vastaan hallituksessa kuitenkin kansainvälisestä opiskelusta ja kansainvälisestä työperäisestä maahanmuutosta, on tärkeää myös huolehtia siitä, että jos me havaitsemme järjestelmässä joitain vuotokohtia, niin silloin niihin täytyy myös taas vastaavasti puuttua, jotta nämä ilmiöt eivät nouse myöskään laajemmiksi, eikö näin? Jotta voidaan pitää huolta siitä, että järjestelmä toimii kaikilta osin hyvin, ja jotta myös suomalaiset kokevat kaikissa olosuhteissa, että maahanmuutto Suomeen on hyväksyttävää. Tämän takia on minusta myös näiden kansainvälisten opiskelijoitten kannalta parempi, että lainsäädäntö toimii tällä tavalla. Nämä opiskelijat, jotka pystyvät taas hoitamaan asiansa, opiskelemaan hyvin aikataulussa ja monet myös työllistymään Suomeen — totta kai se on heidän etunsa mukaista, että tämä lainsäädäntö on ordnungissa, eikö näin? Tämän takia tämä muutos kaikkienensa tehdään.

Agenttifirmojen käyttö nousi useiden kansanedustajien puheenvuoroissa esille. Tosiaan on näin, että tällä hetkellä jo hallituksen päätöksellä opetus- ja kulttuuriministeriö selvittää tätä agenttien toimintaa ja ennen kaikkea tätä agenttitoiminnan kieltämistä siten, että jatkossa vain nimenomaan näiden oppilaitosten kanssa sopimussuhteessa olevia toimistoja voitaisiin siellä lähtömaassa käyttää. Itse asiassa tähän on myös juridisesti aika haastava kenttä kaikkienensa toimia, mutta uskon, että kaikkien puolueitten kesken ollaan samaa mieltä siitä, että tähän agenttien käyttöön siellä lähtömaissa liittyy se — kun puhutaan vielä kuitenkin kohtalaisesti kehittyvistä Aasian maista, joissa, kuten tiedetään, nämä toimitot ovat perineet jopa kymmeniätuhansia euroja varoja näiltä opiskelijoilta, joita he ovat auttaneet taas vastaavasti sitten saamaan ne luvat Suomeen — että on juuri näin, että jos on niin, että nämä opiskelijat ovat jo valmiiksi erittäin velkaantuneita, kun he tulevat Suomeen, niin sehän juuri altistaa heitä työperäiselle hyväksikäytölle. [Pia Sillanpää: Kyllä, juuri näin!] Sen takia on tärkeää myös — ja uskon, että olemme tästä samaa mieltä — että näihin ilmiöihin täytyy pystyä puuttumaan. Hallitus on ottanut tämän erittäin vakavasti ja käynyt läpi kaikki ne tavat, miten voidaan puuttua näihin lieveilmiöihin, koska tämä taas vastaavasti on myös sen kansainvälisen opiskelijan etu, että hänellä on aidot ja oikeat tiedot siitä, minkäkaltainen maa Suomi on opiskella, mikä on taas vastaavasti Suomen elintaso, kustannustaso. Myös tämän vuoksi nämä toimeentulovaatimukset tullaan nostamaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2026 vp

hallituksen päätöksellä myös lainsäädännön tasolle, jotta taas vastaavasti opiskelijat myös itse voivat näkyvämmiin tiedostaa sen, minkälaisia rahavaroja tarvitaan ylipäänsä, jotta taas Suomessa itsensä pystyy sitten elättämään.

Tämä toinen paketti, mihin ainakin edustaja Rintamäki muistaakseni taisi viitata, on meillä valmistelussa, ja tosiaan sitten saadaan, eduskunnan päätöksiin toki, toivottavasti tämän vuoden aikana säädettyä voimaan. Tältäkin osin ajattelen myös niin, että vaikka valtaosin tämä kansainvälisten opiskelijoitten asema ja tilanne toimii meillä hyvin, niin tässä kohtaa on tärkeää nyt puuttua niihin vuotokohtiin ja niihin lieveilmiöihin, jotta se koko järjestelmä säilyy suomalaisten näkökulmasta hyväksyttynä, oikeutettuna ja ennen kaikkea jotta näiden kaikkien opiskelijoiden, jotka pystyvät suorittamaan opintonsa tavoiteajassa ja elättämään itsensä, asema on Suomessa myös turvattu. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.